

Regioperspectief regio West Brabant

Inzicht in de regio voor een 'lerende aanpak' bij uitvoering van Sportakkoord II en GALA

Nathan Geurink, Marloes van Gorp, Koen Thijssen & Remco Hoekman

Met dit regioperspectief willen we gemeenten in de regio West Brabant inzicht bieden in de stand van zaken op het gebied van sport en bewegen in relatie tot het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Dit kan dienen als basis voor de uitwisseling tussen gemeenten en andere organisaties, om cijfers met (buur)gemeenten te vergelijken en input te leveren voor een 'lerende aanpak' bij uitvoering van de akkoorden. Daarnaast kunnen gemeenten het regioperspectief gebruiken om het gesprek aan te gaan met kennispartners en ondersteuningsorganisaties over thema's waarop extra inzet of ondersteuning wenselijk is.

We presenteren lokale gegevens van de regio West Brabant en vergelijken deze met landelijke gegevens. We geven een overzicht waar de regio staat op het gebied van sport en bewegen, tonen resultaten van een analyse van de integrale plannen van aanpak Brede SPUK en van het lokale sportkapitaal. En we geven in de bijlagen een overzicht van relevante onderzoeken, factsheets en websites op het gebied van sport, bewegen, leefstijl en gezondheid.

94%

van de gemeenten verbindt sport en bewegen met leefomgeving in het integrale plan van aanpak

40%

van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijn

31%

van de gemeenten is JOGG-gemeente

Regio West Brabant

Regio West Brabant bestaat uit 16 gemeenten

- Alphen-Chaam
- Altena
- Baarle-Nassau
- Bergen op Zoom
- Breda
- Drimmelen
- Etten-Leur
- Geertruidenberg
- Halderberge
- Moerdijk
- Oosterhout
- Roosendaal
- Rucphen
- Steenbergen
- Woensdrecht
- Zundert

Figuur 1
Gemeenten in de regio West Brabant

Bron: Mulier Instituut, 2022.

Inhoud regioperspectief

In dit regioperspectief presenteren we:

- 1) de huidige situatie in de regio, inclusief een analyse van de integrale plannen van aanpak brede SPUK;
- 2) het lokale sportkapitaal (verdeeld naar hardware, orgware en software).

Zie tabel 1 voor de inhoudsopgave per onderdeel.

Onderdelen lokaal sportkapitaal

Het lokaal aanwezige sportkapitaal is de capaciteit om te kunnen sporten die in de gemeente te vinden is. Het lokaal aanwezige sportkapitaal kent drie elementen:

- de fysieke elementen of *hardware* (faciliteiten);
- de sociale elementen of *orgware* (organisatie); en
- de programmatische elementen of *software* (activiteiten en interventies).

Tabel 1
Inhoudsopgave

Waar staat de regio?	Analyse plannen van aanpak brede SPUK	5
	Ervaren gezondheid	6
	Overgewicht	7
	Beweegrichtlijnen	8
	Beweegrichtlijnen ouderen	9
	Sportlidmaatschap bonden of verenigingen	10
	Investering en maatschappelijk rendement	11
Hardware	Kernindicator sportaccommodaties	13
	Kernindicator beweegvriendelijke omgeving	14
Orgware	Inzet BRC op verbinding sport met welzijn	16
	Volwassenenfonds Sport & Cultuur	17
	Jeugdfonds Sport & Cultuur	18
	POS-kantoren	19
Software	Fte buurtsportcoaches	21
	Inzet BRC sport op ouderen (65+)	22
	Inzet BRC sport op personen met laag inkomen	23
	Inzet BRC sport op personen met overgewicht	24
	JOGG-aanpak	25

Huidige situatie

Waar staat de regio?

Verbindingen tussen GALA-doelen en sport en bewegen

Methode

In de plannen van aanpak brede SPUK hebben we gezocht naar sport- en beweeg-gerelateerde woorden en bekeken hoe vaak deze voorkomen in dezelfde zin als woorden die gerelateerd zijn aan een specifiek GALA-doel. In figuur 2 laten we zien welk percentage gemeenten herhaaldelijk (drie of meer) verbindingen legt.

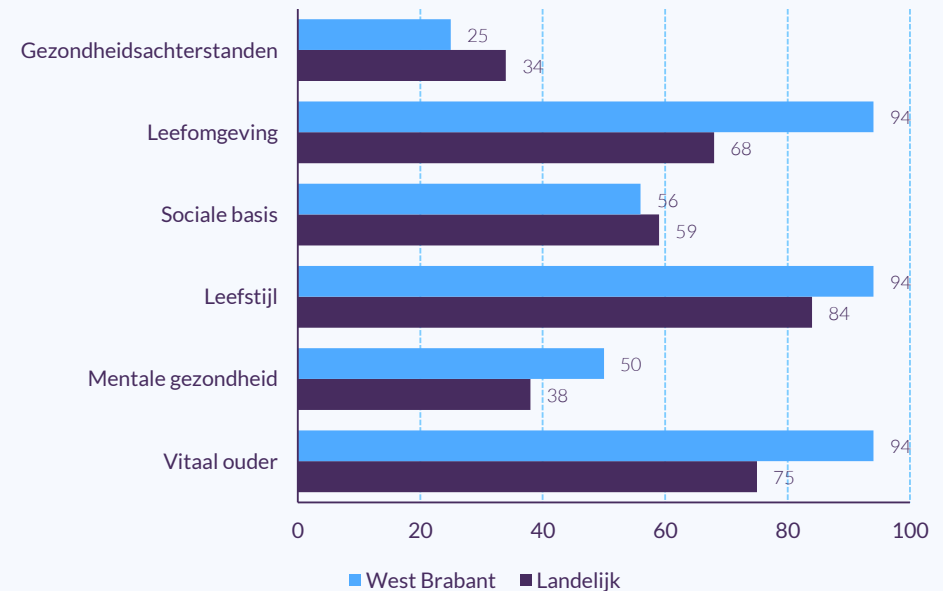
Aantal verbindingen

Landelijk worden sport- en beweeg-gerelateerde woorden gemiddeld 25 keer per plan van aanpak gekoppeld aan GALA-doelgerelateerde woorden. In de regio West Brabant zijn dat gemiddeld 27,6 verbindingen.

Relatief veel gemeenten in West Brabant linken sport en bewegen aan de gezonde fysieke leefomgeving, gezonde leefstijl en vitaal ouder worden (figuur 2).

Figuur 2

Percentage gemeenten dat verbinding legt tussen sport en bewegen en GALA doelen in plannen van aanpak

Bron: Mulier Instituut, 2024.

Ervaren gezondheid

Ervaren gezondheid in regio West Brabant ondergemiddeld

In figuur 3 is per gemeente in de regio West Brabant het percentage volwassen inwoners te zien dat hun eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart. Het gemiddelde van gemeenten in de regio West Brabant is 68 procent. Landelijk is dat 71 procent.

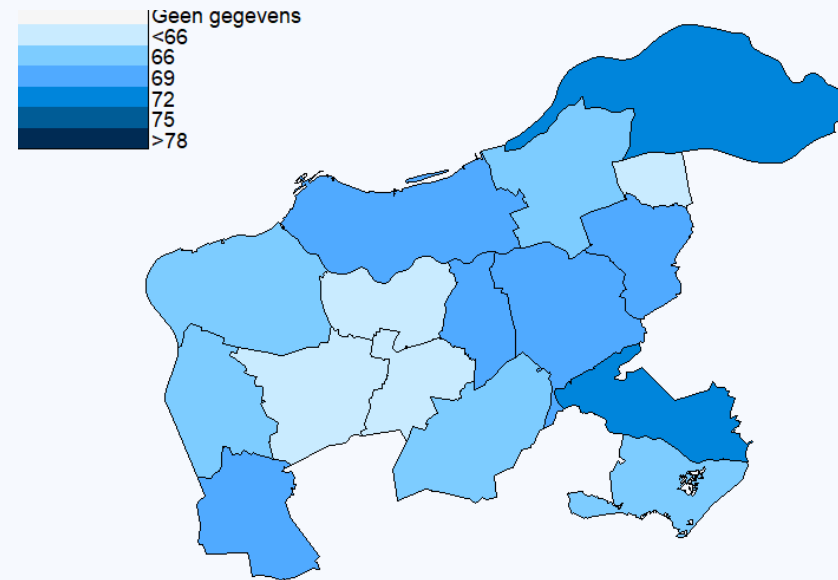
Methode

Ervaren gezondheid wordt gemeten met de vraag: 'Hoe is over het algemeen uw gezondheidstoestand?' De vijf antwoordcategorieën zijn: zeer slecht, slecht, gaat wel, goed en zeer goed.

Meer data?

Data voor andere leeftijdsgroepen, zoals jongeren, is terug te vinden op vzinfo.nl. Daar zijn ook schattingen per wijk te vinden.

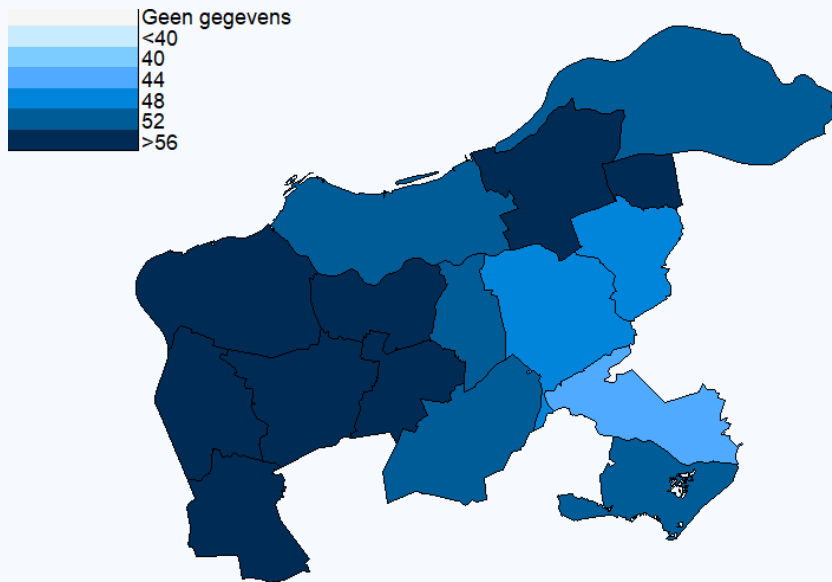
Figuur 3
Percentage volwassenen dat hun gezondheid als (zeer) goed ervaart

Bron: GGD/RIVM/CBS, 2022. Zie ook: <https://www.vzinfo.nl/onderwerpen/ervaren-gezondheid/regionaal#ervaren-gezondheid>

Overgewicht

Figuur 4
Percentage inwoners met overgewicht

Bron: GGD/RIVM/CBS, 2022. Zie ook: <https://www.regiobeeld.nl/>

Volwassen inwoners met overgewicht

In figuur 4 is per gemeente in de regio West Brabant het percentage volwassen inwoners met overgewicht te zien. Het gemiddelde van gemeenten in de regio West Brabant is 56 procent. Landelijk is dat 52 procent.

Methode

We spreken van overgewicht bij een Body Mass Index (BMI) van 25kg/m² en hoger. De BMI is een index die de verhouding tussen lengte en gewicht bij een persoon weergeeft. In deze weergave is dit gebaseerd op zelf-gerapporteerde lengte en gewicht.

Meer data?

Data voor andere leeftijdsgroepen, zoals kinderen, is terug te vinden op vzinfo.nl. Daar zijn ook schattingen per wijk te vinden.

Beweegrichtlijnen volwassenen

Voldoen aan beweegrichtlijnen

In figuur 5 is per gemeente in de regio West Brabant het percentage volwassen inwoners te zien dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. Het gemiddelde van gemeenten in de regio West Brabant is 40 procent. Landelijk is dat 46 procent.

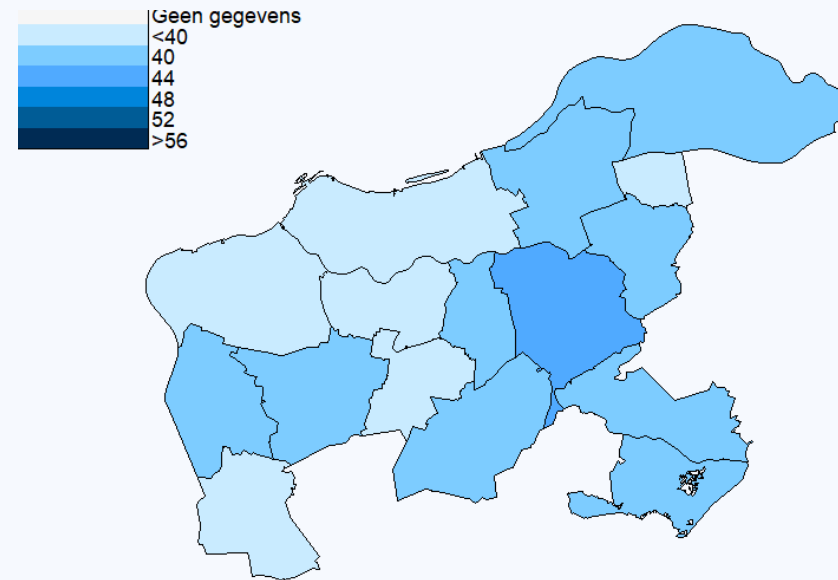
Methode

De beweegrichtlijnen geven aan hoeveel beweging nodig is voor een goede gezondheid. Een volwassene voldoet aan de beweegrichtlijn door 2,5 uur per week matig intensief te bewegen en twee keer per week spier- en botversterkende activiteiten te doen.

Meer data?

Data voor andere (leeftijds)groepen, zoals kinderen, is terug te vinden op [sportenenbewegenincijfers.nl](https://www.sportenbewegenincijfers.nl). Daar zijn ook schattingen per wijk te vinden.

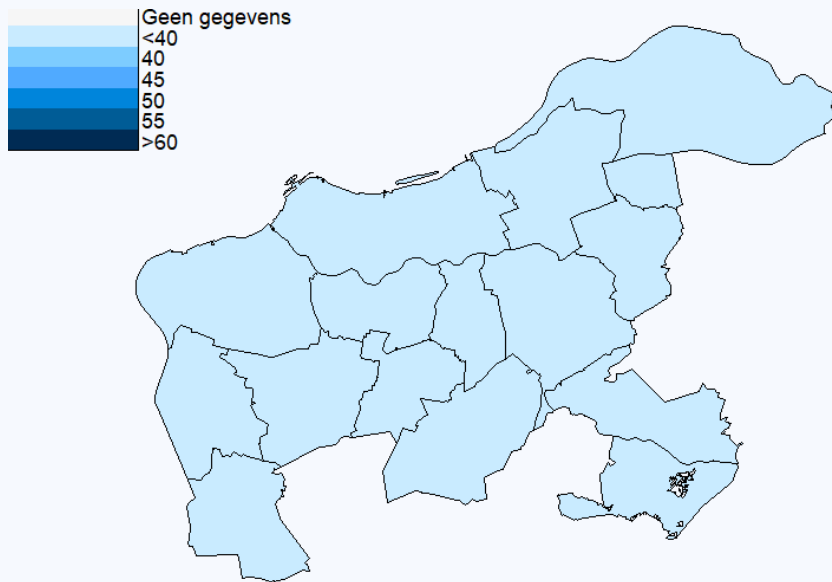
Figuur 5
Percentage volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen

Bron: GGD/RIVM/CBS, 2022. Zie ook:
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/beweegrichtlijnen>

Beweegrichtlijnen ouderen

Figuur 6
Percentage ouderen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen

Bron: GGD/RIVM/CBS, 2022. Zie ook:
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/beweegrichtlijnen>

Ouderen die voldoen aan beweegrichtlijnen

In figuur 6 is per gemeente in de regio West Brabant het percentage inwoners van 65 jaar en ouder te zien dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. Het gemiddelde van gemeenten in de regio West Brabant is 35 procent. Landelijk is dat 39 procent.

Methode

Een volwassene voldoet aan de beweegrichtlijn door 2,5 uur per week matig intensief te bewegen en twee keer per week spier- en botversterkende activiteiten te doen. Voor ouderen adviseren de richtlijnen aanvullend balansoefeningen.

Meer data?

Data voor andere leeftijdsgroepen, zoals kinderen, is terug te vinden op [sportenenbewegenincijfers.nl](https://www.sportenbewegenincijfers.nl). Daar zijn ook schattingen per wijk te vinden.

Sportlidmaatschap bonden/verenigingen

Lidmaatschap bij sportbonden

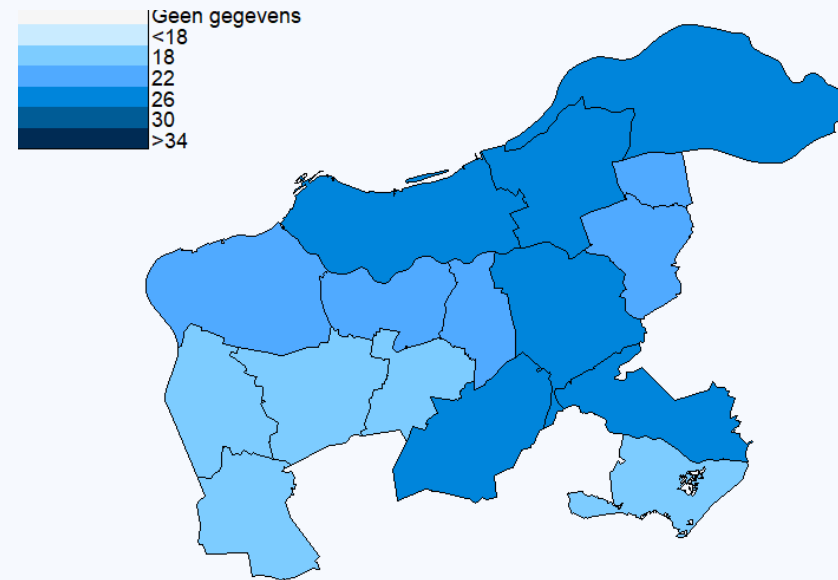
Verenigingen spelen nog steeds een belangrijke rol in het sportaanbod in Nederland. Wanneer je lid bent van een sportvereniging, betekent dit in de meeste gevallen dat je ook lid bent van de sportbond.

In figuur 7 is per gemeente in de regio West Brabant het percentage inwoners met een lidmaatschap bij één of meerdere sportbonden te zien. Het gemiddelde van gemeenten in de regio West Brabant is 24 procent. Landelijk is dat 26 procent.

Meer data?

Data naar leeftijdsgroep is terug te vinden op [sportenenbewegenincijfers.nl](https://www.sportenbewegenincijfers.nl).

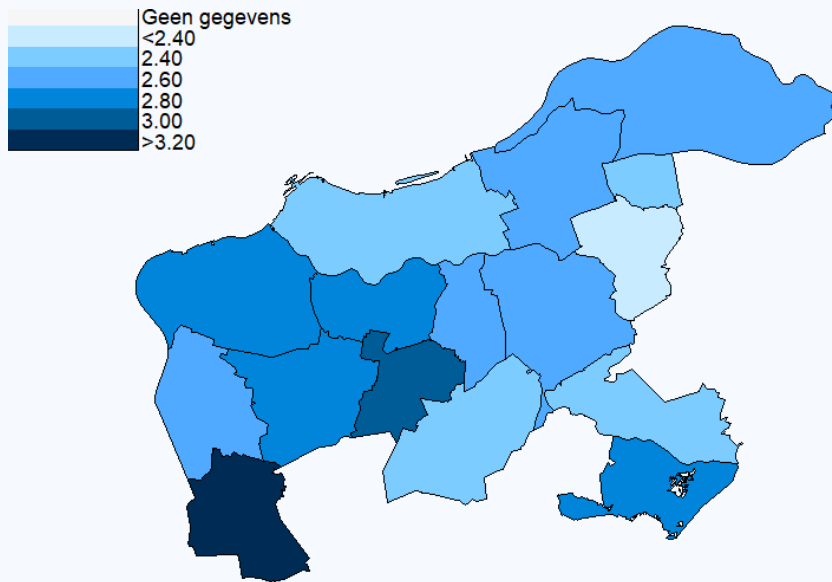
Figuur 7
Percentage inwoners met een lidmaatschap bij een bij NOC*NSF aangesloten sportbond

Bron: NOC*NSF, 2022. Zie ook:
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/sportlidmaatschappen>

Investering en maatschappelijk rendement

Figuur 8
Social Return On Investment (SROI) per gemeente

Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen, 2024. Zie ook:
<https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/producten/sroi-van-sport-en-bewegen/>

Uitgaven aan sport

Gemeenten in de regio West Brabant gaven in 2022 netto 61 euro per inwoner uit aan sport.¹ Landelijk was dat 69 euro. De netto-uitgaven zijn de uitgaven min de inkomsten.

Maatschappelijk rendement

De Social Return On Investment (SROI) is een manier om het maatschappelijk rendement van investeringen in sport en bewegen uit te drukken. Dit rendement verschilt per gemeente (zie figuur 8). De gemiddelde SROI van gemeenten in West Brabant is 2,75. Landelijk is dat ook 2,75.

Methode

In de opbouw van de SROI kan een aantal componenten voor de verschillen tussen gemeenten zorgen:

- de gemeentelijke uitgaven aan sportaccommodaties;
- de gemiddelde contributie-uitgaven van sporters;
- de gemiddelde bestedingen aan fitness;
- de leeftijdssamenstelling van de lokale bevolking;
- hoeveel mensen voldoen aan de beweegrichtlijn.

¹Bron: Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2023.
Bewerking: Mulier Instituut.

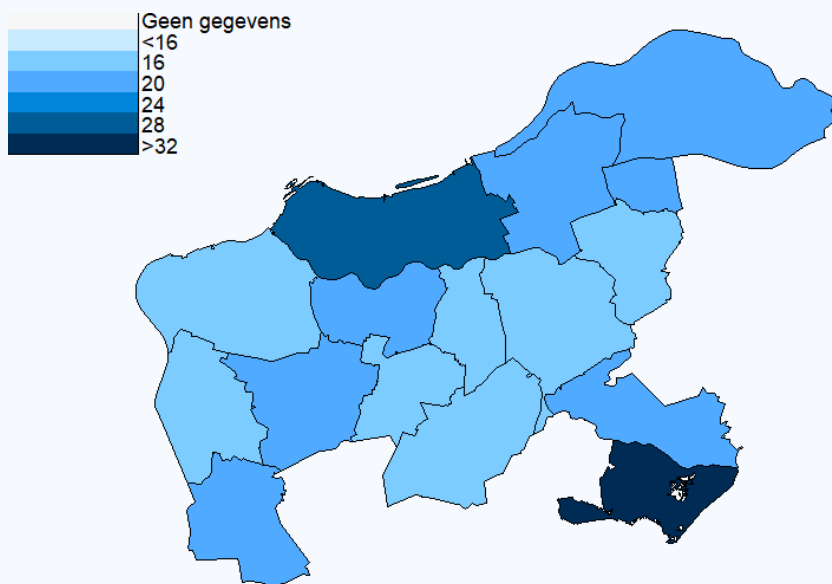
Faciliteiten

Hardware

Kernindicator sportaccommodaties

Figuur 9
Gemiddelde kernindicator sportaccommodaties per gemeente
 (dichtheid van sportaccommodaties per 10.000 inwoners)

Bron: Mulier Instituut, 2022. Zie ook:
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/sportaccommodaties>

Verschillen tussen stad en platteland

De dichtheid van sportaccommodaties is niet evenredig verdeeld. In figuur 9 is de kernindicator sportaccommodaties per gemeente in de regio West Brabant te zien. De gemiddelde score van deze gemeenten is 21,5. Landelijk is dat 24,8.

In plattelandsgemeenten is de dichtheid aan sportaccommodaties per 10.000 inwoners het hoogst. In stedelijke gebieden is de dichtheid relatief laag.

Methode

Bij de berekening van de dichtheid aan sportaccommodaties hebben we rekening gehouden met verschillen in de diversiteit en capaciteit van sportaccommodaties. Een sporthal is bijvoorbeeld geschikt voor meer sportdisciplines dan een rugbyveld. En op een tennispark met vijf banen kunnen minder mensen tegelijkertijd sporten dan op een tennispark met tien banen.

Kernindicator beweegvriendelijke omgeving

Stedelijke gemeenten scoren vaak hoger

De score op de kernindicator beweegvriendelijke omgeving verschilt sterk per gemeente (zie figuur 10). De gemiddelde score van gemeenten in West Brabant is 57,2. Landelijk is dat 58,4. Stedelijke gebieden scoren over het algemeen hoger dan plattelandsgebieden.

Methode

De totaalscore voor de kernindicator is het gemiddelde van de scores op de vier deelindicatoren, die allemaal een score hebben van 0 tot en met 100.

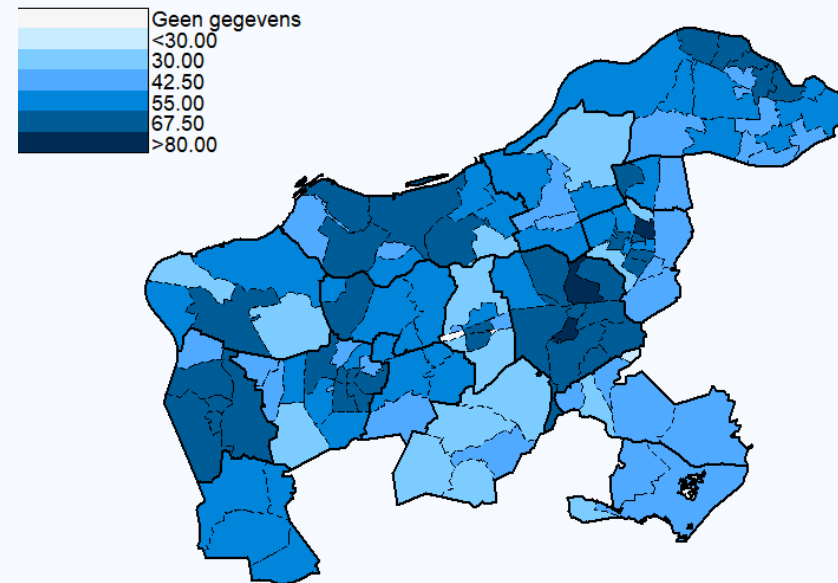
De vier deelindicatoren zijn:

1. sportaccommodaties (diversiteit en nabijheid voetbalvelden, hockeyvelden, tennisbanen, sporthallen, fitnessvoorzieningen en zwembaden);
2. sport- en speelplekken (nabijheid sport- en speelplekken in de openbare ruimte);
3. recreatief groen en blauw (nabijheid en oppervlakte parken, water geschikt voor recreatief gebruik);
4. nabijheid van voorzieningen (o.a. gemiddelde afstand tot supermarkt en school).

Figuur 10

Gemiddelde kernindicator beweegvriendelijke omgeving per wijk

Op basis van vier deelindicatoren

Bron: Mulier Instituut, 2023 (gegevens over 2022). Zie ook:

<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/beweegvriendelijke-omgeving>

Organisatie

Orgware

Inzet BRC op verbinding sport met andere sectoren

Verbinding sector sport en bewegen met welzijn

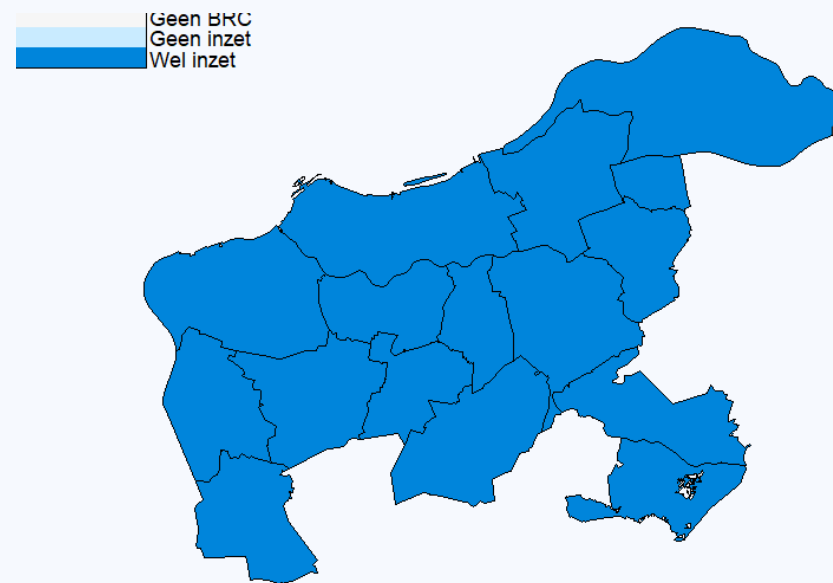
In figuur 11 is te zien of gemeenten functionarissen vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) inzetten om de sector sport en bewegen te verbinden met de sector welzijn en zorg, bijvoorbeeld sociale wijkteams.

In de regio West Brabant wordt in alle gemeenten met BRC vanuit de BRC verbinding gemaakt tussen de sector sport en bewegen en de welzijnssector. Landelijk gebeurt dat in 83 procent van de gemeenten.

Meer data?

Data over de inzet op de verbinding met andere sectoren, zoals onderwijs, is terug te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

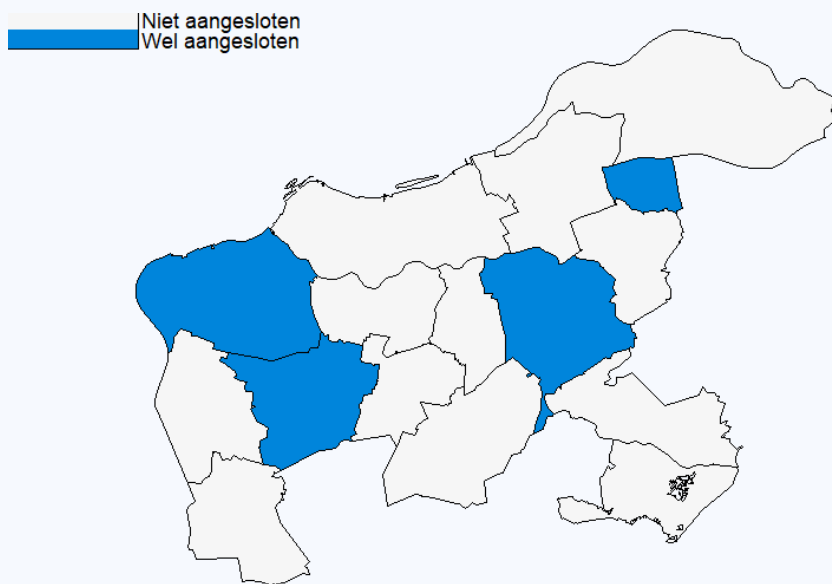
Figuur 11
Inzet BRC op verbinding sport en bewegen met welzijn

Bron: Mulier Instituut, 2022.
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/uitvoering-brede-regeling-combinatiefuncties>

Volwassenenfonds Sport & Cultuur

Figuur 12
Aanwezigheid Volwassenfonds Sport & Cultuur

Bron: Volwassenfonds Sport & Cultuur, januari 2024. Zie ook:
<https://www.volwassenenfonds.nl/>

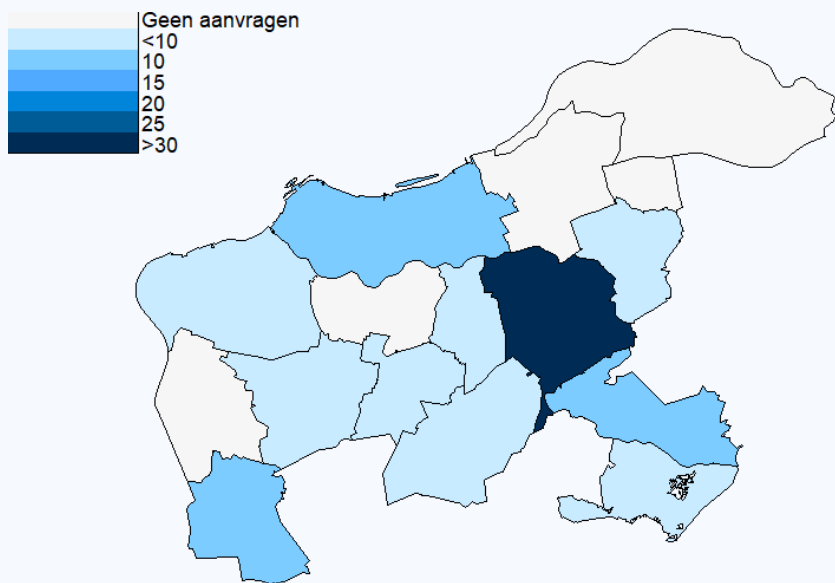
Aanwezigheid Volwassenenfonds Sport & Cultuur

Het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zet zich in om sport en cultuur toegankelijk te maken voor volwassenen die daar zelf geen geld voor hebben. Zo streeft het fonds naar een inclusieve samenleving waar iedereen profiteert van de kracht van sport en cultuur.

In figuur 12 is het aangegeven welke gemeenten in de Regio West Brabant meedoen aan het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. In de regio West Brabant zijn 25 procent van de gemeenten aangehaakt, landelijk is dat 26 procent.

Jeugdfonds Sport & Cultuur

Figuur 13
Aanvragen Jeugdfonds Sport & Cultuur

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur, 2022. Zie ook:
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beleidgemeenten>

Jeugdfonds Sport & Cultuur

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur maakt het mogelijk dat kinderen en jongeren uit gezinnen met (tijdelijk) minder geld toch mee kunnen doen met voetbal, turnen, streetdance, judo, muziekles of een andere sportieve of creatieve activiteit.

Bij grote gemeenten (meer dan 100.000 inwoners) is er meestal een zelfstandig jeugdfonds, kleinere gemeenten zijn meestal aangesloten bij een provinciaal fonds. In de regio West Brabant hebben 44 procent van de gemeenten een Jeugdfonds of zijn ze daarbij aangesloten. Landelijk is dat 60 procent.¹

Gemiddeld aantal aanvragen bij Jeugdfonds Sport & Cultuur

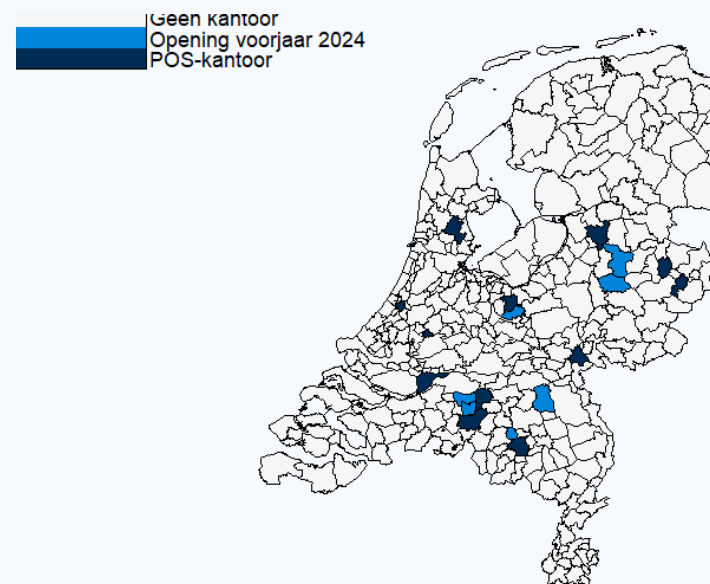
In figuur 13 is het aantal aanvragen bij het jeugdfonds per gemeente per 1.000 kinderen van 2 tot en met 23 jaar te zien. Het gemiddelde aantal aanvragen van gemeenten in de regio West Brabant is 7,1. Landelijk is dat 14,1.

POS-kantoren

POS-kantoren als lijntje tussen gemeente en ondernemende sport

Het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) zet POS-kantoren op om ondernemende sportaanbieders lokaal te verbinden met elkaar en de gemeente. Op dit moment zijn er twaalf gemeenten in Nederland met een POS-kantoor (4 procent). Er worden in verschillende andere gemeenten nog POS-kantoren opgezet. In figuur 14 is de landelijke verdeling van POS-kantoren te zien.

Figuur 14
Gemeenten waar een POS-kantoor is

Bron: POS, 2024. Zie ook: <https://www.ondernemendesportaanbieders.nl/poskantoren>

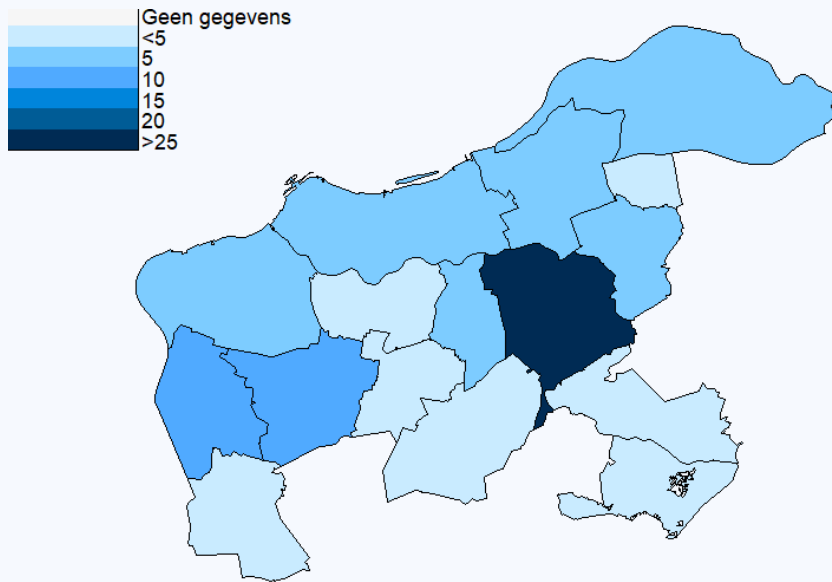
Activiteiten

Software

Fte functionarissen sport en bewegen uit BRC

Figuur 15
Aantal fte aan functionarissen sport en bewegen

Bron: Mulier Instituut, 2022. Zie ook:
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/uitvoering-brede-regeling-combinatiefuncties>

Fte van inzet functionarissen in sport en bewegen

In figuur 15 is per gemeente het aantal fte aan functionarissen te zien die betaald worden vanuit de BRC en ingezet worden in de sector sport en bewegen.

In de regio West Brabant hebben gemeenten gemiddeld 7,3 fte aan functionarissen in de sector sport en bewegen die worden betaald vanuit de BRC. Landelijk is dat gemiddeld 8,1 fte.

Inzet BRC (sport) op leeftijdsgroepen

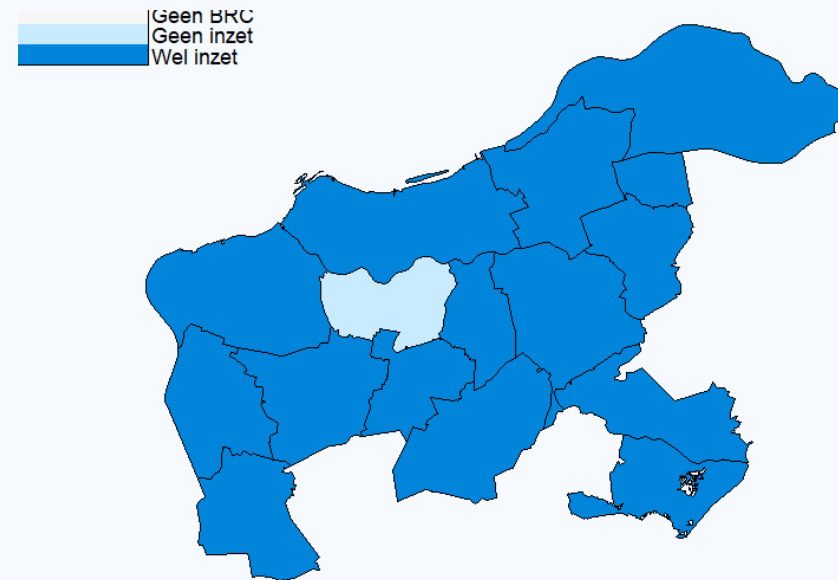
Inzet op leeftijdsgroep ouderen vanuit BRC

In figuur 16 is te zien welke gemeenten functionarissen sport en bewegen inzetten voor de leeftijdsgroep ouderen (65+). In de regio West Brabant zetten functionarissen sport en bewegen zich in 94 procent van de gemeenten met BRC in voor de leeftijdsgroep ouderen (65+). Landelijk is dat in 82 procent van de gemeenten.

Meer data?

Data over de inzet op andere leeftijdsgroepen, zoals kinderen en jongeren, is terug te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Figuur 16
Inzet BRC (sport) op doelgroep ouderen (65+)

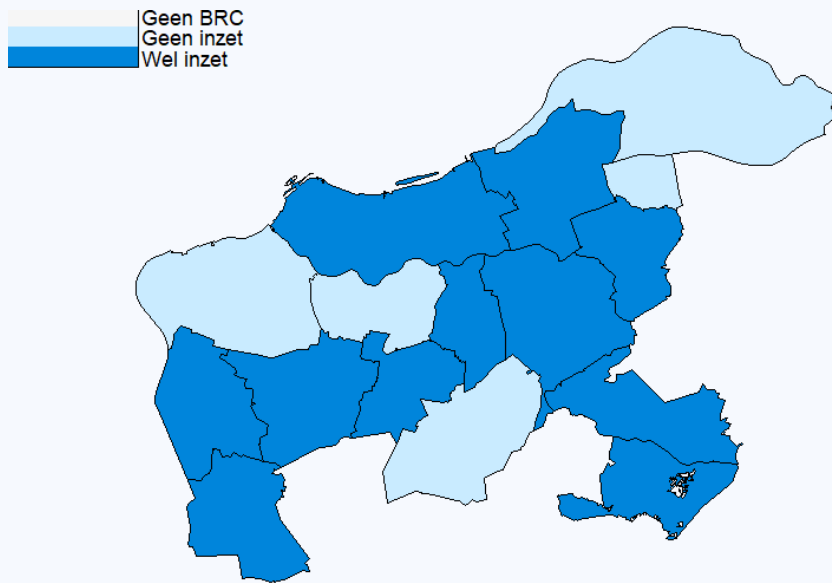

Bron: Mulier Instituut, 2022.

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/uitvoering-brede-regeling-combinatiefuncties>

Inzet BRC (sport) op doelgroepen

Figuur 17
Inzet BRC (sport) op doelgroep personen met een laag inkomen

Bron: Mulier Instituut, 2022. Zie ook:
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/uitvoering-brede-regeling-combinatiefuncties>

Inzet op personen met een laag inkomen vanuit BRC

In figuur 17 is te zien welke gemeenten functionarissen sport en bewegen inzetten voor de doelgroep personen met een laag inkomen. In de regio West Brabant zetten functionarissen sport en bewegen zich in 69 procent van de gemeenten met BRC in voor de doelgroep personen met een laag inkomen. Landelijk is dat in 62 procent van de gemeenten.

Meer data?

Data over de inzet op andere doelgroepen, zoals personen met een migratieachtergrond, is terug te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Inzet BRC (sport) op doelgroepen

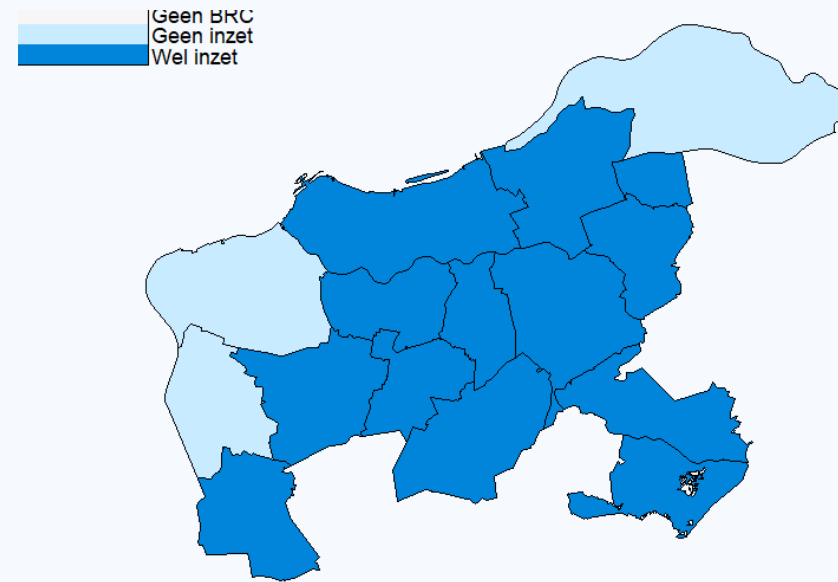
Inzet op personen met overgewicht vanuit BRC

In figuur 18 is te zien welke gemeenten functionarissen sport en bewegen inzetten voor de doelgroep personen met overgewicht. In de regio West Brabant zetten functionarissen sport en bewegen zich in 81 procent van de gemeenten met BRC in voor de doelgroep personen met overgewicht. Landelijk is dat in 74 procent van de gemeenten.

Meer data?

Data over de inzet op andere doelgroepen, zoals personen met een migratieachtergrond, is terug te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Figuur 18
Inzet BRC (sport) op doelgroep personen met overgewicht

Bron: Mulier Instituut, 2022.

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/uitvoering-brede-regeling-combinatiefuncties>

Bijlagen

Bijlage 1 – De lokale sportakkoorden herijkt

Bij de herijking van de lokale sportakkoorden is de aandacht voor sociale veiligheid sterk toegenomen. In zes op de tien gemeenten is hier meer aandacht voor ten opzichte van het eerste sportakkoord. Ook de thema's inclusie en diversiteit en ruimte voor sport krijgen nu meer aandacht dan in de voorgaande periode. Dat blijkt uit de Monitor Sportakkoord II van het Mulier Instituut.

Meer verbinding tussen sport en preventie

Verder streven veel gemeenten ernaar om bruggen te slaan tussen sport en bewegen en thema's als gezond en actief leven, preventie en onderwijs. Alle gemeenten hebben nu ook een 'coördinator sport en preventie' die tot taak heeft deze verbindingen tot stand te brengen. Deze nieuwe functionaris is in 64 procent van de gevallen in dienst bij de gemeente.

Speerpunten Nationaal Sportakkoord II komen terug

Gemeenten hebben de speerpunten van het Nationaal Sportakkoord II vrijwel allemaal meegenomen bij de herijking van hun lokale sportakkoord. De mate waarin ze daar concreet invulling aan geven verschilt sterk, blijkt uit de analyse van een aantal herijkte lokale sportakkoorden.

Veel gemeenten geven dan ook aan dat zaken nog in ontwikkeling zijn of mogelijk nog bijgesteld worden. De verklaring die ze hiervoor geven, is dat de herijking onder tijdsdruk gedaan moest worden. Bij de verdere uitwerking willen veel gemeenten lokale partijen gaan betrekken. Daar hebben ze naar eigen zeggen nog te weinig gelegenheid voor gehad.

Peiling onder 112 gemeenten

Om een beeld te krijgen van het proces en de uitkomsten van de herijking van de lokale sportakkoorden is een set vragen opgenomen in het VSG-gemeentepanel van september 2023. 112 ambtenaren sport hebben deze ingevuld. Daarnaast is de inhoud van een selectie van 24 herijkte lokale sportakkoorden geanalyseerd.

Lees verder in het rapport: [De lokale sportakkoorden herijkt](#) (Hoogendam et al., 2023).

Bijlage 2 - Verenigingsondersteuning bij regeldruk, verduurzaming en sportklimaat

De meeste bestuurders van sportverenigingen ervaren weinig ondersteuning bij drie grote onderwerpen: omgaan met regeldruk, verduurzaming en het realiseren van een sociaal en pedagogisch veilig sportklimaat. Dat blijkt uit onderzoek van het Mulier Instituut onder verenigingsbestuurders naar aanleiding van diverse moties uit de Tweede Kamer.

Niet de grootste punten van zorg

Omgaan met regeldruk, verduurzaming en een sociaal en pedagogisch veilig sportklimaat zijn niet de onderwerpen waar verenigingen zich de meeste zorgen over maken. Ze spelen wel, en een deel van de bestuurders kan er (meer) externe hulp bij gebruiken. Maar andere onderwerpen spelen meer. Dat zijn vooral zaken uit de dagelijkse verenigingspraktijk. Bijvoorbeeld het ledental, het kader, de financiën en de verenigingscultuur op peil houden.

Training en bijscholing gewenst voor sportklimaat

Bij het realiseren van een sociaal en pedagogisch veilig sportklimaat hebben bestuurders vooral behoefte aan ondersteuning bij het trainen en begeleiden van trainers en coaches. Hier ligt een belangrijke rol voor lokale sportservices

en sportbonden om dit onder de aandacht te (blijven) brengen van sportverenigingen.

Ondersteuning meer laten aansluiten bij situatie van verenigingen

Regeldruk en verduurzaming zijn onderwerpen die vanuit beleid komen. Het is belangrijk dat sportbonden en (lokale) overheden zich meer verplaatsen in de behoeften van verenigingen. Zodat beleid en ondersteuning beter aansluiten op hun concrete situatie.

Alle verenigingen hebben bijvoorbeeld baat bij eenvoudiger procedures en (juridisch) taalgebruik bij het bijkomende regelwerk. Ook de verenigingen die geen last hebben van regeldruk of moeite hebben met verduurzaming.

Interviews met verenigingsbestuurders

Voor dit onderzoek interviewden we 42 bestuurders van uiteenlopende sportverenigingen.

Lees verder in het rapport: [Verenigingsondersteuning bij regeldruk, verduurzaming en sportklimaat](#) (Van Kalmthout et al., 2023).

Bijlage 3 – Meer informatie

Sportinfrastructuur

[Sportaccommodaties in Nederland 2023](#)

[Sport- en speelplekken in Nederland](#)

[Impact energiekosten zwembaden](#)

[Huisvesting bewegonderwijs](#)

[Ontwikkeling vitaliteit sportverenigingen](#)

[Alcoholvrij aanbod in de sportkantine](#)

Sport- en beweegdeelname

[Lidmaatschap sportclubs en sportdeelname](#)

[Welke groepen mensen bewegen minder](#)

[Sport- en beweeggedrag naar migratieachtergrond](#)

[Mentale gezondheid en sport- en beweegdeelname](#)

[Zwemvaardigheid van kinderen](#)

[Buitenspelen in Nederland](#)

[Buitenspelen wat is dat eigenlijk](#)

Activatie en programma's

[Motorische vaardigheden bij kinderen](#)

[Meer bewegen tijdens schooltijd](#)

[Samenwerking BRC-functionarissen met ondernemende sportaanbieders](#)

[Samenwerking tussen BRC-functionarissen en maatschappelijke organisaties in de sport](#)

[Buurtsportcoaches en vluchtelingen](#)

[JOGG-monitor 2023](#)

[Wereldmeiden](#)

[De verbinding van zorg met sport](#)

[Tweedelijnszorg en sport: wat werkt?](#)

[Mentale gezondheid in gemeentelijk beleid](#)

Websites

Diverse cijfers en statistieken van gemeenten: www.waarstaatjegemeente.nl

Regionale data op thema's als zorggebruik, bevolkingsontwikkeling en leefstijl: www.regiobeeld.nl

Loket Gezond Leven: www.loketgezondleven.nl

Kernindicatoren, kaarten, feiten en cijfers over sport en bewegen:

www.sportenbewegenincijfers.nl

Kennis voor onderzoek, beleid en praktijk: www.allesoversport.nl

Landelijke kennisbank met publicaties over sport en bewegen, leefstijl en gezondheid: www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/

Contact

Marloes van Gorp

m.vangorp@mulierinstituut.nl

Nathan Geurink

n.geurink@mulierinstituut.nl

Vereniging Sport en Gemeenten

info@sportengemeenten.nl